

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

629. An Archidiaconus præcedat alias dignitates, & in specie Abbatialem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Quaestio 627. Num Archidiaconatus sit Dignitas?

R Esp. Spectato jure communi esse dignitatem, etiam in Ecclesia Cathedrali. Fagn. in c. cum in cunctis. de elect. §. inferiora. n. 31. Pignat. tom. 1. consult. 6. n. 7. Pirh. ad h. t. n. 4. Lotter. de re benef. l. 1. q. 16. n. 112. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 24. n. 1. Aliique citandi q. seq. Quin & Archidiaconatus & Archipresbyteratus Collegiata est dignitas. Barbof. loc. cit. c. 2. n. 8. citans pro hoc Bald. conf. 1. in fine l. 1. Federic. de Senis conf. 80. n. 2. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 625. n. 6. Idque non solum in sensu aliquanto laxiore, in quo dignitas & personatus confunduntur, seu pro eodem sumuntur, & is quoque dignitatem habere dicitur, qui sine jurisdictione & administratione praeminentiam habet in ecclesia, ut dum quis in choro, Capitulo, processione, in confessu, in suffragiis ferendis sedem ac locum digniorem habet. Pirh. ad h. t. n. 3. (etsi de cetero talis loquendo proprie & stricte non nisi personatum habeat; ut idem Pirh. loc. cit. & Laym. in c. 1. de consuet. in 6. n. 1. & Theol. moral. l. 4. tract. 2. c. 4. n. 4.) sed & in rigore accipiendi nomen Dignitatis, nempe pro prerogativa seu praeminentia conjuncta cum jurisdictione, ubi nimirum eam habet Archidiaconus, ut Pirh. loc. cit. n. 4. Quin etiam est una ex dignitatibus in jure expressis, ut ibidem Pirh. Ipsumque solum Archidiaconi nomen usque adeo in dignitatem sonat, ut in illo habeat sedendi supra alios prerogativam. Lotter. loc. cit. num. 113. ex Boerio. decis. 286. n. 5. quamvis ibidem n. 106. addat, Archidiaconum & Archipresbyterum eatenus inter Praelatos referri, quatenus jure aliquo singulari jurisdictionem aliquam habent. Esse vero, (ut ait n. 109. ex Albertin. in c. quoniam. de heretic. q. 3. concl. 1. n. 2. & Archid. in c. 1. de consuetud. in 6. num. 1. & 2.) & appellari improprie dignitates, referendosque inter personatus cum sola sonantia nominis in dignitatem, ubi sunt cum nuda & simplice praeminentia, quales eas hodieum ferè esse binas illas dignitates, Episcopo omnem jurisdictionem, quam habuerant, sibi praescribente, nisi ubi electiva sunt (cum tunc vi electionis censeatur eas obtinentibus tributa aliqua jurisdictione in ipsos de Collegio, ut Abb. in c. decernimus. de iudic. n. 17. & Albertin. loc. cit.) ait ex iisdem num. 107. Quin etiam ait Cardin. de Luca de Can. d. 30. num. 7. citans pro hoc Sauch. de matrim. l. 3. d. 27. in fine. Boss. eod. tract. c. 4. §. 28. num. 75. hodiernos Archidiaconos & Archipresbyteros retinere solum quandam antiquae dignitatis imaginem seu reliquias.

2. De cetero appellari quoque Archidiaconatum quandoque officium, ut videre est ex Rubrica seu titulo 23. l. 1. Decret. qui inscribitur de off. Archidiaconi, officium non secus ac Praeposituram (etsi non simplex officium, quale dicitur administratio aliqua sine praeminentia & jurisdictione fori externi) tradit Laym.

loc. cit. in c. 1. de consuetud. in 6.

* * *

P. Leuren. Tract. IV. De Archidiacono.

Quaestio 628. Qualis Dignitas sit Archidiaconatus?

R Esp. De jure communi ac regulariter esse primam post Episcopum dignitatem. Lot. cit. q. 16. num. 112. ubi ait: inter has dignitates (nempe quae modò sunt cum nuda tali praeminentia) cum de praecedentia agitur, consideratur etiam solus habitus, & ideo Archidiaconatus de jure communi censeatur prima post pontificalem Dignitas. Fagn. in c. ad hac. h. t. num. 30. ubi ex Bellamer. ait, Archidiaconalem Dignitatem de jure communi post episcopalem esse majorem in ecclesia Dei, & per consequens majorem Abbatiali, licet Abbates propter pinguedinem reddituum usurparint contrarium. & in c. ut Abbates. de arat. & qualir. num. 26. ubi ait: DD. communiter in c. 1. de off. Archid. tenent, Archidiaconum esse primam Dignitatem post pontificalem. Barbof. de iur. eccles. l. 1. c. 24. num. 4. ubi absolute inquit: Archidiaconus est prima Dignitas, citans pro hoc Rotam in Andriensi Archidiaconatus 5. Decembr. 1625. Vulpe. in pr. c. 34. num. 12. Aretin. conf. 23. num. 3. & num. 20. ubi: in Choro tanquam prima dignitas post pontificalem alii Superior & major habetur. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 11. num. 11. ubi: Archidiaconus secundum juris communis Regulas est prima dignitas in ecclesiis Cathedralibus. Card. de Luca de Canon. d. 30. num. 9. ubi: Archidiaconus in Cathedrali, Archipresbyter in Collegiata regulariter praesumitur prima dignitas. Pignat. consult. Can. tom. 4. conf. 35. num. 7. ubi: de jure, non docto de limitatione, regula est, Archidiaconum esse primam dignitatem post pontificalem, Pirh. ad h. t. num. 4.

2. Proceditque id ipsum, etiamsi nullum jurisdictionis exercitium haberet, permanente penes illum jurisdictione, quam vi antiquorum Canonum habebat, in solo habitu. Pignat. loc. cit. ubi ait: sufficitque, quòd habitu sit dignior; nam ad effectum praecedentiae non requiritur jurisdictione actu in Archidiacono habente assistentiam juris; sed sufficit habitu, cum possit esse sine administratione spiritualium &c. Idem tradit Lotter. cit. num. 112. expressis verbis supra citatis. Item Azor p. 2. l. 3. c. 14. q. 5. ubi: Archidiaconus, ubi ex consuetudine omni curam animarum & jurisdictione caret, meo quidem judicio & is Archidiaconus dignitate praeditus esse judicari debet, in quo locum habeant jura c. de mitra. & Extrav. Execrabilis, quibus prohibentur Clerici habere duas dignitates.

Quaestio 629. An igitur Archidiaconus praecedat omnes alias dignitates, & in specie, an sit major dignitate Abbatiali?

R Esp. ad primum: Secundum jus commune & praescindendo à particularibus ecclesiarum consuetudinibus, Archidiaconus major est omni alia dignitate in Cathedrali. Pirh. ad hunc tit. n. 4. Pignat. tom. 1. consult. 6. num. 16. Barbof. loc. cit. n. 2. Sequitur non solum ex Responsione ad praeced. quest. sed & synonymina sunt: esse primam dignitatem; Archidiaconum habere principalem dignitatem post Episcopum, & praecedere dignitates alias omnes episcopali inferiori.

X 2

rcs.

res. Et ratio est; quia Archidiacono de jure communi totius Cleri cura commissa est juxta *c. ad hoc. h. t. Laym. ad c. ut Archidiaconus. h. t. n. 4.* præstique Archidiaconus omnibus post Episcopum. Fagn. *in c. ad hoc. h. t. n. 16.* ex Host. *in sum. h. t. s. & quibus præesse.* pertinentque ad eum omnia sub Episcopo, ut *ibidem* Fagn. cum sit Vicarius post Episcopum in omnibus Fagn. *ibid.* Barbof. *cit. c. 24. n. 34.* citans quamplurimos juxta expressum textum *c. i. h. t.* Unde, si quantum quis melioribus præest, tanto major est. Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 26. num. 11.* citans Abb. *conf. 2. t. n. 10. vol. 1.* Menoch. *conf. 5. t. n. 10. vol. 1.* sequitur evidenter, ejus dignitatem omnibus aliis dignitatibus post episcopalem esse majorem. Unde

2. Resp. ad secundum majorem etiam esse dignitate Abbati. Pirh. *loc. cit.* Fagn. *loc. cit. n. 30.* & *in c. ut Abbates. de atar. & qual. n. 29.* et si, ut addit Pirh. contrarium in praxi usurpatur, sive, ut Fagn. licet Abbates propter pinguedinem reddituum contrarium usurparint. Vide tamen de hoc eundem Fagn. *ad c. accedentibus de excess. Prælator. l. 5. tit. 3. n. 27. & 28.*

Questio 630. An itaque major quoque sit & præferendus Præposito, Archipresbytero seu Decano, & Primicerio?

1. Resp. ad primum: Spectato nimirum, ut dictum, jure communi, & abstrahendo à consuetudine legitime præscripta, majorem esse & præferendum Præposito. Laym. *ad c. i. h. t. num. 4.* Pirh. *ad h. t. n. 4.* Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 35. n. 27.* citans Bald. *conf. 387. per tot. vol. 1.* Rotam *de off. 451. in fine in nov. &c.* sequitur ex dictis *ad q. præced.*

2. Resp. ad secundum: major quoque est Archipresbytero seu Decano. Pirh. Laym. *ll. cit.* Barbof. *cit. c. 24. n. 3.* ubi: dignior est Archipresbytero in voce, loco, administratione & aliis; citat pro hoc Cardin. Tusch. *rom. i. lit. A. concl. 482. n. 6.* Barbat. *conf. 5. l. 2.* Item *n. 38.* ubi: de jure communi Archidiaconus major est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter ejus subiacet jurisdictioni, citat pro hoc Barbat. ubi ante. Tusch. *num. 11.* Gratian. *discept. forens. c. 111. n. 80.* Vulpe. *in pr. c. 24. n. 12.* &c. atque id colligi ex ordine titularum de officio utriusque in Decretalibus. Azor. *p. 2. l. 3. c. 15. q. 2.* Pignat. *rom. 4. consult. 35. ferè per tot.* Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 11. num. 11.* Fagn. *in c. ad hoc. h. t. n. 16.* juxta expressum textum *c. i. de off. Archipresb.* ubi dicitur: Archipresbyter sciat se subesse Archidiacono, & ejus præceptis sicut sui Episcopi debere obedire.

3. Neque his obstat, quod Archipresbyter sit major Ordine seu ratione Ordinis, nempe sacerdotalis, quem annexum habet, Archidiacono; cui de jure annexus non est nisi Diaconatus. Neque enim ab Ordine desumitur ratio dignitatis ecclesiastica, adeoque nec ab altiore Ordine major dignitas; aliàs & quilibet simplex presbyter dignior foret Archidiacono; sed à majore & altiore jurisdictione dignioreque administratione; ut videre est in Cardinalibus, qui quia proximè assistunt Lateri summi Pontificis, ut ejus universalisque Ecclesia negotia Consilio, industria ac ministerio suo curent & promoveant, ratione hujus officii sui & administrationis Episcopos, et si caractere ac Ordine majores præcedunt. Pari

igitur modo, quia Archidiaconus proximè ministrat Episcopo, ejusque in omnibus est Vicarius, etiam in jurisdictione, respectivè etiam ad Archipresbyterum, ratione hujus ministerii sui dignitate præcedit Archipresbyterum. Barbof. *cit. c. 24. n. 41.* Pirh. Laym. *ll. cit.* Quemadmodum & olim, dum in quavis ecclesia septem Diaconi constituebantur, ut Episcopo adessent, ejusque negotia procurarent, ut habetur *Can. 15.* Concilii Neocæsariensis, relato *in c. Diaconi. d. 93.* qui proinde presbyteris sacra tractantibus in externa gubernatione præponebantur, maxime illorum princeps seu Archidiaconus, licet, dum divina agerentur in Ecclesia, eosdem presbyteros sequi debebant. Laym. *loc. cit.* Unde jam etiam, licet cura animarum seu fori interni pertinens ad Archipresbyterum major sit curà fori externi, & administratione rerum externarum pertinente ad Archidiaconum, externa tamen curà & administratio, à qua dependet cura illa animarum, superior est ad majorem fundandam dignitatem ecclesiasticam. Pirh. *ad h. t. n. 4.* Atque ita quidem, quia Archipresbyter Ordinis consecratione & potestate (intellige absolventi in foro præsentiali) major est Archidiacono, longè tamen eo minor jurisdictione, ut Azor. *cit. q. 2.* Fagn. *loc. cit. n. 5.* sive quia ratione administrationis Archipresbytero præfertur, ratione tamen divinarum postponitur. Pignat. *rom. 1. conf. 6. n. 12.* habent se hæc binæ dignitates tanquam excedentia & excessiva, ut Fagn. *ibid. n. 4.* non tamen sic se habent in ratione dignitatis ecclesiastica; quia dum ratio illius vè dictum non desumitur ab Ordine potestatis quæ illa fori interni (aliàs enim etiam beneficium sacerdotale vel simpliciter curatum esset dignitas ecclesiastica) dignitas Archipresbyteri simpliciter exceditur à dignitate Archidiaconali.

3. Resp. ad tertium: Dignior quoque seu major est Archidiaconus in dignitate Primicerio. Barbof. *cit. c. 24. n. 3.* ubi illum digniorem dicit Primicerio in voce, loco, & administratione, & aliis. Pignat. *rom. 1. conf. 6. n. 15.* ubi ait, Archidiaconum præcedere Primicerium, non ratione Ordinis, sed dignitatis, sicut Cardinales præcedunt Episcopos. Sequitur ex dictis

Quest. 631. An quandoque in contrarium sit speciale statutum vel consuetudo, eaque prævalere debeat, & qualis esse debeat, ut prævaleat?

1. Resp. ad primum: Quandoque in ecclesiis quibusdam consuetudo est, vel etiam singulare statutum, ut non Archidiaconatus sit prima dignitas, sed vel Præpositura, vel Archipresbyteratus, vel Decanatus, vel etiam Cantoria, ut Pignat. mox citandus, atque ita Archidiaconatus aliis Dignitatibus postponitur. Barbof. *sur. eccl. l. 1. c. 24. n. 39.* Pignat. *rom. 4. conf. 35. n. 10.* Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 11. n. 12.* ubi etiam, quod Archidiaconatus Avenionensis nunquam fuerit prætenus esse prima Dignitas. Sbroz. *l. 2. q. 25. n. 20.* ubi: quando consuetudo adest, Præpositus præfertur Archidiacono, etiam si Archidiaconus gerat vices Episcopi. Lotter. *de re benef. l. 3. q. 7. num. 37.* ubi: sicut contingere potest, ut Archidiaconus ex singulari jure aliquo non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium aut jurisdictionem obtineat, sed ventosa sit dignitas, ut in ecclesia